

Verlag vergadering Adviescommissie Cultuurhistorie 15 maart 2018

Aanwezig

Voorzitter	Wethouder Gabriëls (iets verlaat)
Secretaris	Mevrouw Jongeling
2 ^e secretaris	De heer Truyen
Commissieleden	De heren Bukkems, Ellens, Kremers, Lammeretz (iets verlaat) en Verhaag

1. Opening

De voorzitter is iets verlaat. Daarom wordt gestart met de presentatie over de vernieuwing van het Muntcomplex, zijde Nieuwe Markt, zie punt 6.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen verslagen en actielijsten van 1 februari 2018

Bij punt 4c wordt de zin over de aanlegkosten geschrapt. Met deze aanpassing worden het verslag en de actielijst van 1 februari 2018 vastgesteld.

4. Mededelingen organisaties

a. Molenstichting Weeterland

Mevrouw Jongeling meldt dat het toilet bij de St. Jansmolen gereed is. Vanwege de inzet van vrijwilligers van de Heemkundekring Stramproy is nog een klein bedrag over om de entree aan te passen. Het plan is de oorspronkelijke schuifdeur terug te brengen en daarachter een glazen pui te plaatsen. Daardoor wordt het oorspronkelijke karakter teruggebracht en komt er meer daglicht binnen.

b. Peel, Maas & Kempen

De heer Bukkems informeert of PM&K wordt betrokken bij de onderzoeken op oud Leuken. Hier is een hoge archeologische verwachtingswaarde. De heer Truyen meldt dat advies inmiddels is ingewonnen.

c. Heemkundecomité Stramproy

De heer Verhaag geeft een overzicht van hun activiteiten:

- op 27 februari is de nieuwe website www.heemkundestramproy.nl gelanceerd;
- op 12 april is de cursus appen in het plat en
- Weert doet mee aan het project van 'De Dodendraad leeft'.

d. Aldenborgh

De heer Lammeretz kondigt de aftrap van het Van Hornejaar aan met de theatermiddag "In de hoofdrol ... Phillips van Horne" op zondag 18 maart. De zaal is bijna uitverkocht. Het wordt een gevarieerd programma met inhoudelijke lezingen en muziek.

Op 9 april is de lezing "Zijn de Oranjes Franstalige Brusselaars?".

e. Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

De heer Kremers heeft geen mededelingen vanuit het LGOG.

5. Mededelingen gemeente

De eerste drie aanvragen voor subsidie uit het Gevefonds zijn gehonoreerd. Doel van het fonds is de historische karakteristiek en de belevingswaarde van de binnenstad te vergroten.

a. Jaarverslag monumenten en archeologie

Het jaarverslag monumenten en archeologie wordt opgenomen in het jaarverslag van het Gemeentearchief. De planning is dat dit in juli aan de gemeenteraad ter kennis wordt gebracht.

b. Van Hornejaar/Open Monumentendag/Open Monumentendag Special

Op de website <https://vwmiddenlimburg.nl/nl/overzicht/van-horne-evenementen-2018> is een overzicht van alle activiteiten in het Van Hornejaar te vinden. Op 16 maart lanceren de Stadsgidsen hun themawandeling Van Horne, met boekje en film. Er is zelfs een historisch verantwoorde Van Hornevlaai verkrijgbaar met rijstepap en kaneelbavaroise. Zaterdag 17 maart is de officiële opening van het Van Hornejaar met een historische optocht en de Paardenmarkt. Zondag 18 maart is de eerder genoemde theatermiddag. Naast de Open Monumentendag op 8 en 9 september 2018 in het teken van 'Van Horne' en 'In Europa' (dat laatste is het landelijke thema van de OMD) willen we in Weert een Open Monumentendag Special (OMDS) organiseren. Het landelijke projectbureau biedt deze mogelijkheid voor grotere thema's om de aandacht voor monumenten gedurende het jaar warm te houden. Hiermee wordt landelijke publiciteit gegenereerd. In het Van Hornejaar mag Weert daar niet bij ontbreken.

Voorgesteld wordt dit evenement te laten samenvallen met de Nationale Archeologiedagen op 13 en 14 oktober. Beide initiatieven liggen in elkaars verlengde, kunnen zo van elkaars doelgroepen profiteren en gezamenlijk een nieuw publiek bereiken.

Programma van de OMDS is het openstellen van diverse aan de Van Hornes gerelateerde monumenten. Jammer genoeg is het museum dit jaar gesloten in voorbereiding op de verbouwing. De planning is dat het museum najaar 2019 weer open gaat. Als programmaboek voor de OMDS kan een gedeeltelijke overdruk van het programma van 8 en 9 september gebruikt worden. Om een landelijke trekker te zijn, is iets speciaals nodig. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan een ridderkamp en een fotospeurtocht voor de jeugd. Ontwikkelingen zijn gaande rond de historisch belangrijke Weerterbeek. Hiervoor wordt samengewerkt met Cranendonck en Belgische gemeenten.

De commissie opert, gezien de actuele discussies over beladen verleden, of er nog 'donkere kanten' zijn aan de Van Hornes. Alles moet in zijn tijd gezien worden en er zijn geen aanwijzingen dat er excessen geweest zijn. Daarnaast wordt geïnformeerd of er nog nazaten van de Van Hornes in Weert zijn. Er zijn in elk geval nog enkele personen die Van Horne heten en die in Weert wonen. De commissie adviseert hen bij de activiteiten te betrekken. Zou DNA-onderzoek mogelijk zijn?

De commissie stemt met de plannen in.

c. Erfgoedprijs

De Erfgoedprijs voor Weert wordt sinds 2014 jaarlijks uitgereikt. Het thema van de prijs wisselt en wordt aangepast aan de actualiteit. 2018 is het Van Hornejaar, tevens start van de campagne om Weert te profileren als Van Hornestad. In dit kader wordt voorgesteld dit jaar als thema voor de Erfgoedprijs te kiezen voor 'De erfenis van Van Horne'.

Iedereen kan een nominatie indienen. De nominatie bestaat uit 'een plaatje en een praatje'. Dat kan zijn een foto met een toelichting (250 – 500 woorden), filmpje met ondersteunend commentaar, vlog etc. Daarin wordt toegelicht wat de erfenis van Van Horne voor de indiener is en waarom dit diegene zo aanspreekt. Onderwerpen kunnen zijn het gebouwde erfgoed, archeologische sites, museum- of archiefstukken en gebruiken c.q. immaterieel erfgoed.

Nominaties kunnen worden ingediend vanaf 8 september (OMD). Op 13 oktober is de bekendmaking van de nominaties van de Erfgoedprijs en start van de verkiezing tijdens Nationale Archeologiedagen en Open Monumentendag Special. Op 27 oktober is de uitreiking van de Erfgoedprijs tijdens de afsluiting van de Maand van de Geschiedenis. De commissie stemt met dit voorstel in.

d. Archeologie

De heer Truyen doet verslag van de voortgang op gebied van archeologie aan de hand van een presentatie.

Hij licht toe:

- Vogelsbleek/Emmasingel 29: herontwikkeling verpleeghuis St.-Martinus. De monitoring op 22 februari jl. levert een vrijgave van de hoofdzone. Er wordt nog een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd op de zones met dubbelbestemming archeologie. Het selectiebesluit volgt ná het definitief eindrapport.
- Personenvervoer Weert-Hamont (Van Hornelijn). Het traject op Weerter gebied beslaat ca. 9 km, daarvan heeft ca. 5,5 km archeologische waarde. De dieseltractie wordt omgezet naar elektrificatie, daarbij komen 135 bovenleidingportalen en worden diverse parkeerhavens aangelegd. De bevoegde overheden zijn het Ministerie van Defensie (gebruik), de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

- (archeologisch rijksmonument Boshoverheide), de gemeente Weert (archeologische waarde beleidskaart) en de provincie Limburg (Eureka-rail).
- Kampershoek-Noord: de uitvoering van het archeologische DO wordt in drie fasen uitgevoerd. Fase 1 start medio april a.s.
 - Recollectenstraat 5 (Tiendschuur), het IVO-P/DO wordt gevolgd bij de sanering en grondverstoringen. De sanering wordt begin april 2018 uitgevoerd
 - Graafschap Hornelaan 199 (uitbreiding Waterzuivering), Klein Leuken. Het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen heeft opgeleverd dat de ondergrond op het gehele perceel is verstoord (afgetopte A/C-horizont). Mogelijk is dit een gevolg van de werkzaamheden bij de aanleg van de Zuid-Willemsvaart. Het genomen selectiebesluit is vrijgave.
 - Keenterstraat 43 (paardendressuur stal en woning). Bij de aanleg van de buitenbak (20 x 60 m) is grond afgeschoven (ca. 20 cm hoge dekzandkopjes), de laagte op het perceel is ca. 45 cm aangevuld. De nieuwe boerderij komt op de fundering van de bestaande boerderij (= niet onderkelderd). Er is een sloopinstructie afgegeven. Bij de paddocks is ca. 20 cm graszoden verwijderd. Het aangrenzende perceel (nr. 284) is met zinkassen verontreinigd.
 - Diesterbaan 49: er is een sloopinstructie afgegeven. De onderkeldering van het woonhuis en de stallen worden onderzocht door de initiatiefnemer.
 - Industriekade 17 / Werthaboulevard (sloop vm. tennishal): het perceel is reeds onderzocht en vrijgegeven.
 - Bocholterweg omg. 85 (zonnepark): er wordt een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Initiatiefnemers willen een zonnepark van 5000 panelen en batterij-units aanleggen. De totale oppervlakte beslaat 14.000 m².
 - Markt 9 (voorm. De Helm / Soos): de kelder en de zolder van dit pand hebben een 16de-eeuwse oorsprong. Onlangs zijn foto's gemaakt door Joke en Wim. Aan de buitenzijde (Meikoel) zijn twee toegangsdeuren tot de opslagzolder zichtbaar.

De sheets van de presentatie zijn als bijlage bij dit verslag gevoegd.

6. Wijzigingen Muntcomplex

De heer Ellens en mevrouw Jongeling lichten het plan voor de gevelwijziging van het Muntcomplex aan de zijde van de Nieuwe Markt toe met een presentatie. Dit is dezelfde presentatie die getoond is tijdens de vergadering van de monumenten-welstandscommissie op 17 januari 2018. Het verslag van die vergadering is uitgereikt. De commissie noemt nog als aandachtspunten de rooilijn van de voormalige V&D in relatie tot het museum, het effect van de verhoogde gevelrand op straatprofielen en het contact tussen interieur en de stad (o.a. zicht op de kerktoren).

7. Handhaving

De toegezonden lijst van 5 maart wordt doorgenomen. Toegevoegd worden het bakhuis aan de Keenterstraat 43 (monitoring herbouw) en de scheepswerf (staat open).

8. Terugkoppeling uit Monumenten-welstandscommissie (15 februari en 15 maart; 1 maart is geannuleerd)

Hiervoor wordt verwezen naar de verslagen. De heer Ellens licht de plannen kort toe. Het college van B&W heeft 20 februari 2018 besloten af te wijken van het advies van de monumenten-welstandscommissie bij de zonneluifel aan Oelemarkt 17 (De Brouwer). Onder voorwaarden wil het college hier in principe medewerking aan verlenen. Dit besluit wordt nagezonden.

9. Rondvraag

De heer Bukkems meldt dat de put op de Markt rond 1530 gedateerd kan worden. Bij het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD) zijn veel gegevens beschikbaar, maar er is weinig materiaal gedigitaliseerd. Helaas is er tot nu toe nog niets van Weert gevonden. Onderzoek wordt voortgezet in Leiden en bij de British Library. Voor reconstructie van de put is € 50.000,- beschikbaar en een besluit zou vallen in het eerste kwartaal van 2018.

Gevraagd wordt naar het tijdpad van de ontwikkelingen op de voorburch van het kasteel op de Biest. Dit wordt nagegaan bij mw. Arts. De heer Kremers pleit daarbij voor een goed zichtbare locatie (vanaf de singel) voor het te plaatsen ruitersstandbeeld.

De heer Verhaag attendeert op het belang van herinventarisatie van gemeentelijke monumenten, maar waar helaas geen budget voor is. Een aanvraag om budget kan worden ingediend bij de prioriteiten voor de begroting dit najaar. Op dit moment rond de verkiezingen is de coalitievorming de aangewezen weg om dit onder de aandacht te brengen. In 2014 heeft de commissie de opsteller van het coalitieprogramma een brief met aandachtspunten gestuurd. Aan de hand daarvan zal nu opnieuw een brief worden opgesteld. Daarbij een eigen budget voor de commissie ten behoeve van bijvoorbeeld incidenteel onderzoek te bepleiten.

De heer Truyen meldt dat de activiteiten in het Van Hornejaar, welke worden uitgevoerd tussen 23 mei en 22 juli zijn opgenomen op de website van 2018 Europees jaar van het cultureel erfgoed (www.erfgoedfestival.nl)

Op woensdag 30 mei a.s. aanvang 19.30 uur geeft hij een lezing 'Weert van Hornestad' in Bibliocenter, zie: <http://www.gemeentearchiefweert.nl/Agenda>

In het aprilnummer van Archeologie in Limburg verschijnt een artikel over 'Weert van Hornestad'.

10. Sluiting

De voorzitter sluit deze laatste vergadering voor de gemeenteraadsverkiezingen om 17.10 uur, onder dankzegging voor ieders inbreng.

Vastgesteld in de vergadering van 26 april 2018,

J. Jongeling, plv. voorzitter

W. Truyen, plv. secretaris

Actielijst n.a.v. vergadering Commissie Cultuurhistorie 15-3-2018

Vergadering	Actiepunt	Planning	Actie door
29 apr 08	1. Oplossing voor archeologische informatieborden Molenakker voorleggen aan B&W, inclusief recente locaties (opnemen in werkplan herijking)	3 ^e kwartaal 2017	OSCW
30 april 15	2. 3 schuilbunkers kazerneterrein t.b.v. gemeentelijke monumentenlijst, plus inventarisatie KMS-terrein op potentiële monumenten	4 ^e kwartaal 2017	RB/m&a
10 dec 15	3. Inventarisatie binnenterreinen poorten opvragen bij Erfgoedcluster en VVVCW en CMW polsen voor gebruik	3 ^e kwartaal 2017	RB/m&a
7 feb 16	4. Stand van zaken handhaving Broekmolen	3 ^e kwartaal 2017	VTH
31 mrt 16	5. Handhaving Hoogstraat (Tiptop)	4 ^e kwartaal 2017	RB/VTH
13 okt 16	6. Stand van zaken torenuurwerk Swartbroek	4 ^e kwartaal 2017	OCSW
19 jan 17	7. Voordragen archeologische sites voor gemeentelijk monumentenregister	3 ^e kwartaal 2017	OCSW
2 mrt 17	8. Voortgang Stationstunnel	3 ^e kwartaal 2017	OG
8 jun 17	9. Voortgang waterput Markt	3 ^e kwartaal 2017	OCSW
8 nov 17	10. Budget vragen voor herijking en actualisering gemeentelijk monumentenregister	2 ^e kwartaal 2018	R&E/m&a
15 mrt 18	11. Brief aandachtspunten coalitiebesprekingen opstellen	April 2018	allen